

Eksaminationen altid er den bedste, der kan præstere i Landet, kan der ikke være noget i Vejen for, at man hele Landet over har samme Maade at tage Tingene paa. Men er det ikke Tilfældet — og jeg tror, at man, naar man vil være Sandheden tro, maa sige, at man egenlig ingen Grund har til at mene, at det altid vil være Tilfældet, og naar man ser paa Fortiden, ingen Grund har til at mene, at det altid har været Tilfældet — saa indser jeg ikke, at den mange Gange mekaniske Ensartethed Landet over er et Gode; den kan let komme til at virke som en Tromle, der ruller Landet over og trykker meget ned, der ikke fortjente at trykkes ned. Jeg holder altsaa paa som den Løsning af Sagen, der medfører de fleste Fordele, at man lader Eleven føres til Undervisningens Afslutning af sine egne Lærere og lader Staten staa som Tilskuer, en mere eller mindre virksom Tilskuer ved denne Prøve for og saa derigennem at faa et saa meget rigere Indblik i, hvad der i det hele taget øves i en saadan Undervisningsanstalt. — Jeg ved ikke rigtig, hvad Meningen er med et enkelt Udtryk i § 5, at 2den Del af Eksamen maa bestaa's jensef 2 Aar efter 1ste Del. Skal det bethyde, at hvis man gaar op 2 Aar efter at have taget 1ste Del og saa ikke er saa heldig at bestaa Eksamen — det kan jo hende — saa er man hele sin øvrige Levetid afstaaren fra at være Skolelærer? Hvis det er Meningen, forekommer det mig ikke absolut forsvareligt. Der er Menneſter, der i den Grad ere daarlige Eksamenſmenneſter, at de kunne strande paa rene Tilfældigheder, skønt de i og for sig kunne have ganske overordentlig gode Gvner til at virke. Jeg kender Menneſter, der af Eksamenſfeber ere faldne ned i Kælderhalse paa Vejen til det Sted, hvor de ſkulde eksaminereſ, og ſom nær aldrig vare komne helſtindebe til Eksamenſbordet. Jeg har ſet Menneſter ved Eksamenſbordet være vanvittige af Eksamenſfeber; jeg ſiger vanvittige i Ordets bogſtavelige Betydning, det vil ſige ude af Stand til at være ſig beviſt, hvad de ſagde eller gjorde. Hvis Meningen er, at man en Gang for alle vil afſtære enhver, der ikke 2 Aar efter 1ſte Del har ſin Eksamen fuldt ud, fra at gaa op igen, kan man i mange Tilfælde komme til at gøre Uret, og jeg ved ikke, om det er tilſtrækkelig Garant, naar

der senere ſtaar: „Minifteriet bemyndigeſ til under ſærlige Omſtændigheder at diſpenſere fra diſſe Beſtemmelſer.“ Jeg ſynes, at man i alt Fald kunde nøje med at ſige, at man ſkal være gaaet op til den Eksamen ſeneſt 2 Aar efter. Dernæſt har jo ogſaa Spørgſmaalet om Dvelfeſkolerne været fremme og er blevet beſvaret forſtelligt af de forſtellige Talere, om end maatte ikke i den regelmæſſige Rækkefølge ſom det forrige Spørgſmaal. Jeg tror ikke, at der er ſet fuldſtændig rigtigt paa den Sag; man har for meget, forekommer det mig, i en ſaadan Dvelfeſkole ſet en forholdſvis tilfældig Virkſomhed, en Virkſomhed, hvor det gik paa bedſte Beſtub. Jeg er ganſte viſt enig med ſaadanne Talere, der have talt om, at et Hovedudbytte, ſom Seminarieeleverne ſkulde faa af en Deltagelſe i en ſaadan Skoleſ Virkſomhed, var at have været Vidne til, hvorledes veludviklede Lærere ere i Stand til at lede Underviſningen; dette: daglig eller ſtadig at have et Forbillede for Dje, ſom det er værd at følge, vil kunne have en overordentlig udbillende Indflydelse. Men paa den anden Side tror jeg ikke, man derfor behøver at bortſtære al Tante om Deltagelſe i Underviſningen fra Elevernes Side af Frygt for, at det nødvendigtviſ ſkal medføre, at Skolebørnene ſtulle blive Prøveklude; i alt Fald maatte man ſaa i fuld ſaa høj Grad gaa imod den Beſtemmelſe i § 2, at Seminarieeleverne, inden de optages paa Seminariet, ſtulle have enten ſelv foreſtaaet en Skole eller deltaget ſtadigt og flittigt i Underviſningen i en Skole; thi hvis de paa Seminariet ville gøre deres Elever til Prøveklude, maa de da endnu meget mere være udfatte for den Slags Fejlgreb, naar de, inden de nogen Sinde have været inde paa at uddanne ſig til Lærere, ſtulle gøre det ſamme ſtutte Arbejde. Jeg er derfor heller ikke ſikker paa, at denne Betingelſe for Optagelſe paa et Seminarium i og for ſig er rigtig ſom almindelig Regel. Selvfølgelig kan det kun være heldigt, om de unge Menneſter have nogen Uddannelſe, inden de komme paa et Seminarium; men at forlange af dem, at de ſtulle have været Lærere, eller at de endogſaa ſtulle have været Skolebeſtyrere, for at kunne blive optagne paa et Seminarium, er akkurat det ſamme ſom i andre Forhold at forlange, at man ſkal have været i fuld Gang med Virkſomheden, inden man bliver